

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 932/2018
03.06.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Јасминке Станојевић, председника већа, Споменке Зарић и Бисерке Живановић, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Радослав Ивановић, адвокат из ..., против туженог Предузећа „Бора Кечић“ д.о.о. ..., чији је пуномоћник Немања Васиљевић, адвокат из ..., ради исплате, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 845/17 од 15.12.2017.године, на седници одржаној 03.06.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 845/17 од 15.12.2017.године у одбијајућем делу утврђења потраживања туженог и обавезујућем делу у односу на тужбени захтев тужиле, као и у погледу одлуке о трошковима поступка, тако што се **ОДБИЈА** жалба тужиле и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Другог основног суда у Београду П1 391/2014 од 18.10.2016.године у ставовима другом, трећем, четвртном и петом изреке.

Образложење

Пресудом Другог основног суда у Београду П1 391/2014 од 18.10.2016.године, ставом првим изреке, утврђено је постојање потраживања тужиле према туженом на име отпремнине због одласка у пензију у износу од 116.748,00 динара. Ставом другим изреке, утврђено је постојање потраживања туженог према тужилји на име стицања без основа у износу од 150.130,68 динара. Ставом трећим изреке, утврђено је да је потраживање тужиле према туженом, из става првог изреке ове пресуде, престало због компензације. Ставом четвртим изреке, одбијен је, као неоснован, тужбени захтев тужиле да суд обавезе туженог да тужилји на име отпремнине због одласка у пензију исплати износ од 116.748,00 динара са законском затезном каматом. Ставом петим изреке, одређено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 845/17 од 15.12.2017.године, преиначена је првостепена пресуда у ставу другом, трећем, четвртном и петом изреке, па је утврђено постојање потраживања туженог према тужилји у износу од 41.900,00 динара, а за више од утврђеног износа до износа од 150.130,68 динара одбијен је као неоснован приговор пребијања. Обавезан је тужени да исплати тужилји износ од 74.848,00 динара са законском затезном каматом почев од 25.08.2007.године до исплате. Обавезан је тужени да тужилји на име трошкова поступка исплати износ од

125.287,82 динара. Обавезан је тужени да тужиљи на име трошкова жалбеног поступка исплати износ од 18.000,00 динара.

Против правоснажне пресуде донете у другом степену, тужени је благовремено изјавио ревизију, због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Тужилља је поднела одговор на ревизију.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду у смислу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11 и 55/14) и утврдио да је ревизија основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка прописана одредбом члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а ревизијом се не указује на конкретне битне повреде одредаба парничног поступка, а тиме ни на битне повреде одредаба парничног поступка које могу бити ревизијски разлог у смислу члана 407. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилља је била у радном односу, на пословима шефа ..., код правног претходника туженог „Србија превоз“ а.д. ..., а радни однос јој је престао решењем од 26.07.2007. године, због потпуног губитка радне способности и остваривања права на инвалидску пензију. Правноснажном и извршном пресудом Четвртог општинског суда у Београду П 3177/2001 од 30.10.2003.године (потврђена пресудом Окружног суда у Београду Гж1 9014/2004 од 14.10.2004.године), усвојен је тужбени захтев правног претходника туженог (као тужиоца) и тужилља (у својству тужене у том предмету) обавезана да се са свим лицима и стварима исели из пословног простора правног претходника туженог, те да му тај простор преда у посед, и обавезана је да му накнади трошкове поступка у износу од 41.900,00 динара. Решењем Четвртог општинског суда у Београду И 27/2005 од 11.03.2005.године одређено је принудно извршење по предлогу правног претходника туженог ради иселења тужилље и наплате трошкова поступка, те је спроведено извршење иселењем тужилље из пословног простора. Међу странкама није била спорна висина потраживања тужилље која се односи на отпремнине због престанка радног односа, који је тужилља у тужби определила на износ од 116.748,00 динара, а ни то да је боравила бесправно у пословном простору правног претходника туженог из кога је принудно иселењена, а да туженом нису исплаћени трошкови парничног поступка досуђени правноснажном судском одлуком од 30.10.2003.године. Тужени је у одговору на тужбу истакао компензациони приговор у износу од 150.130,68 динара, коначно опредељен поднеском од 24.07.2015.године, који обухвата трошкове парничног поступка према правноснажној пресуди у износу од 41.900,00 динара и трошкове коришћења пословног простора на име комуналних услуга за воду, електричну енергију и телефон, ближе опредељени у писменом изјашњењу од 26.09.2016.године. Тужилља је на компензациони приговор истакла приговор застарелости потраживања.

На основу овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је утврдио постојање и висину узајамних потраживања странака. Закључио је да је компензациони приговор туженог основан, као и да није наступила застарелост потраживања туженог сходно одредби члана 339. у вези члана 219. ЗОО, јер је тужилља простор правног претходника туженог користила без правног основа, а он је плаћао трошкове

комуналних услуга које је она била дужна да плати, па се на потраживање туженог има применити општи десетогодишњи рок застарелости сходно члану 371. Закона о облигационим односима, јер представља дуг тужиље. Како је потраживање туженог веће од потраживања тужиље утврдио је да је потраживање тужиље престало због компензације и одбио тужбени захтев.

Другостепени суд је делимично преиначио првостепену пресуду, утврђујући да је потраживање туженог по основу правноснажне и извршне пресуде на име трошкова парничног поступка у износу од 41.900,00 динара, једино потраживање на које се примењује десетогодишњи рок застарелости и које није застарело, док је за више од тог износа до тражених 150.130,68 динара потраживање застарело јер није обухваћено правноснажном пресудом, те се не сматра ни дуговањем по основу правноснажне пресуде, а представља трошкове комуналних услуга за воду, електричну енергију и телефон за које је предвиђен једногодишњи рок застарелости сходно члану 378. ЗОО, због чега је приговор застарелости потраживања који је истакла тужиља у том делу основан. Због тога је и преиначио првостепену пресуду утврђујући потраживање туженог по основу компензационог приговора у износу од 41.900,00 динара, за више од тога одбио компензациони приговор као неоснован и обавезао туженог да тужиљи исплати разлику у износу од 74.848,00 динара са каматом, као и трошкове првостепеног и жалбеног поступка.

Основано се ревизијом туженог указује да се наведени став другостепеног суда у одбијајућем делу за утврђење потраживања туженог и сходно томе у обавезујућем делу у односу на тужбени захтев тужиље, заснива на погрешној примени материјалног права.

Одредбом члана 337. Закона о облигационим односима прописано је да пребијање не настаје чим се стекну услови за то него је потребно да једна страна изјави другој да врши пребијање (став 1.), а да се после изјаве о пребијању сматра да је пребијање настало оног часа када су се стекли услови за то (став2.). Одредбом члана 339. истог Закона прописано је да се дуг може пребити са застарелим потраживањем само ако оно још није било застарело у часу када су се стекли услови за пребијање (став1.), а ако су услови за пребијање настали пошто је једно од потраживања застарело, пребијање не настаје ако је дужник застарелог потраживања истакао приговор застарелости (став 2.). Одредбом члана 371. Закона о облигационим односима прописано је да потраживања застаревају за 10 година, ако законом није одређен неки други рок застарелости. Одредбом члана 378. став 1. тачка 1. ЗОО прописано је да застаревају за 1 годину потраживања накнаде за испоручену електричну и топлотну енергију, плин, воду, за димничарске услуге и за одржавање чистоће када је испорука, односно услуга извршена за потребе домаћинства.

Полазећи од цитираних законских одредаба, не може се прихватити закључак другостепеног суда да је застарело потраживање туженог за већи износ од износа који је утврђен правноснажном пресудом. Ово стога што се рок застарелости од 1 године примењује у случају када пружалац услуга потражује накнаду за испоручену електричну енергију и топлотну енергију, плин, воду, хигијеничарске услуге и за одржавање чистоће када је испорука односно услуга извршена за потребе домаћинства, која није плаћена. У конкретном случају тужени, односно правни претходник туженог, је уредно плаћао трошкове коришћења, односно трошкове комуналних услуга за пословни простор, у коме је бесправно боравила овде тужиља, што није било спорно

међу странкама, због чега то није потраживање на које се примењује једногодишњи рок застарелости, већ је то дуг тужиље према туженом, односно утврђени износ плаћених трошкова коришћења пословног простора за који се тужила неосновано обогатила. Због тога се на тај износ потраживања туженог према тужили има применити застарни рок из одредбе члана 371. Закона о облигационим односима, односно рок од 10 година. Такође, и да се ради о директном потраживању пружаоца комуналних услуга, не би се примењивао једногодишњи рок, већ наведени дужи рок застарелости, јер су услуге пружене за коришћење пословног простора, а не за потребе домаћинства. С обзиром да су се даном настанка обавезе правног претходника тужног према тужили за исплату отпремнине због одласка у пензију стекли услови за пребијање потраживања, те како је тужени дао писмену изјаву пребијању у смислу члана 337. ЗОО, то потраживање туженог у том моменту није било застарело, због чега је компензациони приговор основан. Због наведеног је правилан закључак првостепеног суда да су укупна потраживања туженог према тужили већег износа од онога који она потражује од њега, због чега је дошло до престанка обавезе туженог која чини предмет тужбеног захтева, те је правилно исти и одбијен.

Из наведених разлога, применом члана 416. ЗПП одлучено је као у изреци.

**Председник већа - судија
Јасминка Станојевић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић